

Vida Lleidatana

S V M A R I

Perilla l'adient destinació de l'hospital de Santa Maria? (Editorial). — Pàgines antològiques: Carles Cardó. — Jorn de processó, per Jaume Agelet i Garriga. — La Catalunya lleidatana: Una polèmica que voldriem amistosa, per Elies Serra i Ràfols. — L'Orfeo Gracienc a Lleida, per Km. — Reportatges extraordinaris: Els Jardins de l'Exposició, per Carles Farsac i Meifren. — Una estona amb el Mestre Balcells, per Pau Guimet. — Els grans catalans de la Catalunya actual: Pompeu Fabra. — Pompeu Fabra. Segona llista. — Noticiari.

LA MILLOR CASA
DE MOBLES

ARMENGOL

(NOM COMERCIAL REGISTRYAT)

Aquesta important Casa anuncia tenir completada una gran exposició de jocs complets, en particular en: DORMITORS, MESJADORS i CADIRES, de modela última novetat i construïda en els tallers que la casa té instal·lats al Camí de Corbós d'aquesta ciutat, la qual constitueix una garantia en la construcció.

El preu i qualitat són en competència; puix l'organització i perfecció en la fabricació dels mobles ho permet.

RAMBLA FERRAN, 10

LEI DA

TELÈFON. 104

CARLES I LLUÍS GENÉ

COMISSIUNERS PRINCIPALS DE LA COM-
PANYA DE SEGUERS CONTRA INCENDIS

LA CATALANA

Blondat, Horta E. L. C. — Telèfon 239

LEI DA

FOTOGRAVATS ESTEREOTIPS
TRIENOMIA
TOMAS PI I TOMAS

PRODUEIX: PLASTICS I IMPRESSES — 2000
I PINTURES LITOGRAFES
VALLEJO 7 — MARC — BELLCELOM

MARIUS SOL I MESTRE

Corredor de Comerç Col·legiat

De 10 a 1 — Banc d'Espanya

Rambla d'Aragó, C, entr. Lleida

ANTIGA POSADA D'AGRAMUNT

DE

RAMON CASTELLÀ

ESPARDAC, 12 — LEI DA — TELÈFON. 133

URALITA

LA MILLOR TUBERIA PER A CONDUCCIONS A PRESSIÓ

URALITA, S. A.

Sucursal de Lleida: RAMBLA FERRAN, 10 TELÈFON. 207 A

Trabaja silenciosamente. Posee todos los puntos de superioridad de las Máquinas Remington y ventajas exclusivas adicionales. En una oficina tranquila se hace más y mejor trabajo. Pida Vd. una demostración.

AGÈNCIA A LLEIDA
MAJOR, 27 -- BLONDEL, 14

Un alcalde exemplar

Al poble de X tenien mestre nou. És tractava d'un xicot jove, eixerit i progressiu. En-prò, la seva tasca era discutida amb una punta d'ironia i de mofa fè. Entre les innovacions visibles que el jove mestre introduí a l'escola, foren l'ensenyament de la gimnàstica sueca i una evolució d'agrimensura pràctica que la feien els diònes a la tarita en ple camp.

Aquest avenç, aquest refinament, va desplaure tant i tant a tots els pares de família, que el digníssim alcalde, fent-se ressó del sen-

tir unànime del poble, va adreçar al boníssim mestre de minyons un ofici, que era tot un memori i de queixes, encapçalat, mica ençà, mica enllà, de la següent manera:

«Me he enterat que hace usted con los muchachos útiles, y luego que sale usted todos los jueves con una banda de chavales a medir terrenos que no son de su propiedad.»

Tres coses essencials

Miss Nancy Schäfer, diu que la dona de casa, qui porta l'administració de la llar, ha de saber les tres coses essencials:

Primera: Que ella és l'administradora de la família, i per tant, és l'absoluta responsable del seu ofici.

Segona: Que el govern de la casa, és una de les més grans professions femenines, per no dir la més gran professió femenina, i que no consisteix en una rutina sense sentit comú, ha de portar-se a cap sobre una base fermament comercial.

Tercera: Que per merèixer la dignitat de mestressa de la llar, la dona està obligada a conèixer i comprendre totes les condicions i circumstàncies que poden influir en la seva casa, està obligada a assabentar-se de totes.

Doble ensenyament

En temps d'Ollaga es llegia un diu en el Congrés un dictamen que estava mal redactat.

Ollaga exclamà:

—Està vist que, a més de llibertat tindrem d'ensenyar gramàtica.

Farmàcia Recasens

Específics-Inte-
tables-Ortopèdia
Laboratori d'Anàlisi.

Ferran, 38

Lleida

Es d'imminent aparició el volum primer de **Biblioteca Lleidatana** que comprén les

POESIES COMPLETES

(en llengua catalana)

de Magí Morera i Galícia

Subscriviu-vos-hi si us plau

Nom

Professió

Domicili

Població

*es subscriu a BIBLIOTECA LLEIDATANA, L'import de
pessetes el tramet per*

(Signatura)

Preu de subscripció: 12 pessetes per sèrie de tres volums.

Una frase terrible

La Història d'Espanya conta que Olòzaga tombà la regència d'Espartero i feu triomfar la revolució amb una sola frase d'un discurs en el qual digué:

«¡Ay del país, señores, que se entrega en manos de hombres de ánimo turbado, de consejeros trémulos! Y ¡ay también, señores del regente que siga consejos imprudentes en circunstancias tan críticas! Yo deseo, sobre todo, que los consejos del regente le hagan oír una voz muy dura, pero la única que puede salvar con el país el trono. ¡Dios lo salve, señores, y salve a la reina!»

Immediatament es tancaren les Corts, triomfà la revolució i caigué Espartero. La frase «¡Déu salvi el país i la reina!» es feu cèlebre i corria de boca en boca.

Mentrestant uns amics d'Olòzaga comentaven el seu èxit i aquest digué:

—Estic, jo mateix, admirat de veure amb la facilitat que es commou profundament un país. La frase que ha fet triomfar la revolució no era mala. L'havia llegida en un diari del matí que no tenia cap intenció d'enderrocar res.

Una Venècia postissa

En els estudis de la Fox, a fi d'obtenir l'impressió colorística i local de Venècia, en les escenes amoroses entre Greta Nissen i Charles Farrell, en el film «Princep Facils», s'han construït uns grans canals que contenen més de 730.000 litres d'aigua; en aquests canals s'hi passegen continuament gòndoles de gran tamany. La majoria de les escenes han estat filmades a la nit, a la claror de la lluna; i, segons el seu director, Howard Hawks, les vistes obtingudes fins a la data, han resultat sorprenents, belles i romàntiques.

Incògnita

Dos jueus travessen un carrer dels afuers. Es de nit i se sent bordar un gos.

—Aneu per un altre carrer — diu l'un.

—¿Per què?

—¿Que no sents bordar aquest gos? Segurament deu estar rabós...

—No, home, no. Ja saps que gos cridant no mossega...

—Això ho sabem nosaltres. ¿Estàs segur que ell també n'està assabentat?

Vida Lleidatana

Revista il·lustrada quinzenal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Avinguda Blondel, 29 - Apartat de Correus, 38

Els treballs es publiquen sota la responsabilitat de llurs autors : No es retornen els originals ni s'entaula correspondència sobre ells

PERILLA L'ADIENT DESTINACIÓ DE L'HOSPITAL DE SANTA MARIA?

*N*ovament la destinació que deuria donar-se a l'antic Hospital de Santa Maria torna a apassionar, i no perquè als lleidatans els hagués minyat un moment l'interès per tan escalent edifici, sinó perquè ço que hom creia poc menys que clar després de tot el que s'havia dit respecte tan interessant qüestió, ara sembla que s'intenti enfosquir a través d'una intervenció anònima que ja ha estat contestada.

De tots és sapigut que a les planes d'un diari local hi sovintegen unes Cròniques Leridanas fetes amb el major entusiasme i amor a la ciutat, però que no sempre toquen a terme ni podríem qualificar d'encertades; doncs bé, darrerament, n'ha aparegut una sense signatura que ens assabenta que a la Diputació sembla ntar-hi el propòsit de traslladar ses oficines a l'antic Hospital de Santa Maria, i disposar, com a recurs, de l'actual Palau, obra moderna feta expressament, en la qual recentment encara s'hi feien obres de gran cost, i que permet grans ampliacions el dia que sien necessàries.

No cal que palem la contrarietat que això suposaria si és que realment la Diputació es deixava recrear les orelles per aquest entusiasta de fer malament les coses, i diem això perquè és evident que la destinació de l'Hospital ha d'ésser una altra, com ho palesaren elements que a la ciutat tenen prestigi i són estimats, en l'enquesta oberta per la publicació germana, i en igual sentit s'han expressat els qui en nostres planes s'ocuparen de tan ciutadana qüestió.

La Diputació per ara res ha dit, i sols pel «cronista» conixem que hi ha quiscun element que aspira a fer aquest canvi de casa que no sabríem ni a que atribuir ni a quina raó econòmica i administrativa pot obeir. I per tal de salvar la responsabilitat que en el dia de demà pogués recaure sobre tots els qui hagin d'ésser testimonis presencials d'una tan disbaratada solució ens apressem a constatar nostra protesta que recolzem en les consideracions següents:

en què l'edifici de Santa Maria és a base de grans sales i per tant demana espais lliures molt propis per a biblioteca, museu i sala de conferències.

que a Lleida hi està vergonyosament instal·lat el museu.

que encara és més dolorós l'haver d'assenyalar que no hi ha una bona biblioteca popular.

que l'actual museu ha d'ésser traslladat del lloc on es troba amb lo qual no es farà sinó una bona obra de caritat artística.

que seria una oportunitat que mai més tornarà la de poder destinar a museu i a altres dependències de caràcter cultural popular un edifici del caire, del valor i de bestima entre els lleidatans com el de l'Hospital.

Nosaltres seguirem amatents el curs d'aquesta important qüestió i no cal dir amb quina complacença sumarem nostres esforços als que pugui fer la ciutat per tal de lograr que la Diputació no es mogui del lloc on està i vagi a l'Hospital de Santa Maria quelcom digne de la seva gran austeritat.

PAGINES ANTOLOGIQUES

CARLES CARDÓ

El Dr. Carles Cardó, fill il·lustre de Valls, és avui a Catalunya que amb major interès continua la labor iniciada pel gran Blau Dr. Torras i Bages.

Homo d'una cultura extraordinària, alterna la traducció dels clàssics llatins, amb els treballs acadèmics i literaris i amb la predicació evangèlica del seu ministeri. Ciutadà d'esperit, no li abasten els mitjans d'actuació a través de les revistes que inicia, i avui el veiem presidint la publicació d'un diari amarat d'espiritualitat i bon sentit.

Catalunya, amb el Dr. Cardó, compta amb un dels fills que major glòria li han de donar, no ja pel seu propi valor, sinó per la humilitat amb que fa sentir la seva influència. Home sociàil, exemplar sacerdot, el com ningú ha viscut ampla d'un vell poble de per aquesta terra avorrida que presideix amorosa la muntanya montserratina.

ESTIU EIG

L'èxode estival és imminent. La calor de ciutat comença, doncs, a enyorar la calor de pagès. Avantatge de bon to social, si més no.

Els pobles comencen ja a esperar el retorn anual de la colònia, que per a ells és una font considerable d'ingressos. D'ingressos de quina mena?

Deixant de banda el balanç material que resulti de l'afiliació de barcelonins a cada estació d'estiu, creiem que el balanç moral no sempre és tan satisfactori com caldria.

Com sempre, hi ha els seus casos excepcionals, en què l'estiuveig porta al poble afany d'ordre superior als econòmics. Una més fina ciutadania, un sentit religiós més il·lustrat i més fet a la simplicitat litúrgica de la pietat sòlida, una cultura escolvida, uns llibres que al poble no eren coneguts, i que l'estiuveig fa arribar a mans de les persones distingides de la població indígena... Això és el que hauria d'ésser sempre. Si les ciutats són els grans centres propulsors de la cultura dels pobles i els fogars dels ideals renovadors, el vehicle adient d'aquest comerç espiritual, més encara que el llibre i el diari, és l'home. Tot ciutadà que va al país capitalitzat per la seva ciutat ha de portar-hi el glatir renovador de la urbs inquieta. La pràctica de l'estiuveig seria llavors la canalització normal d'aquesta influència ciutadana benefactora, que ben aviat crearia aquella unitat de pensament i d'aspiració que és el que pròpiament constitueix un país.

Si succeeix sempre així, o no, el lector s'ho respondrà. És possible que moltes vega-

des la colònia estiuenca porti al poble els darrers balls de moda, les darreres cançons grogleres importades, les darreres corrupcions del llenguatge, tant en l'aspecte moral com en el lingüístic, els darrers llibres pornogràfics, i en religió, la faramalla, l'opulència esvaïda d'esperit, l'exhibicionisme, per no parlar d'exemples positius d'impietat donats de vegades—molt poques—per joves i senyorettes de les classes més vistes.

Ja em direu aleshores a què resta reduïda la funció de la capitalitat. Si, en comptes d'expandir idees i aspiracions, i refinament moral i senyoria civil, Barcelona escampava només la grogleria, la immoralitat i l'absència d'inquietuds espirituals, arribaríem aviat a constituir un país que tindria com a aglutinant social tot el contrari del que fa molts anys ens fem la il·lusió que té.

Els nostres lectors ciutadans tindran en compte aquestes reflexions i s'esforçaran perquè llur pas pel poble d'estiuveig sigui civílic i moralment benfactor.

LA PASSIO DE LA VERITAT

Es ben trist el que passa al comú dels homes respecte de la veritat. No ens referim a la veritat filosòfica, sinó a una de més abastable: a la veritat dels fets que s'esdevenen al nostre voltant. Generalment, no la coneixem sinó deformada pel nostre desig, sempre amantent a satisfer la nostra opinió o el nostre interès.

Són ben clars els homes que tinguin prou altura de visió espiritual per a sobreposar-se a tots els aspectes parcials, i, doncs, enganyadors, que els fets i les doctrines presenten a

l'observador vulgar. La gran massa humana viu en una perpètua il·lusió d'objectivitat. Els esdeveniments, no menys que les doctrines, abans d'arribar al seu enteniment, passen per la zona tèrbola de l'interès, sigui personal, sigui de partit o de grup més extens encara i reben aquella deformació que els deixi agradables a l'enteniment ensenaderat per uns camins de rutina i tristament predeterminat pel desig a trobar la veritat de tal o tal manera. L'energia necessària per a desemperar-se i fer l'estrebada que rompi actituds espirituals vicioses, contradigui interessos propis, sacrifici desigs arrelats al cor anys i anys, demana una ànima d'heroi que a poquíssims és donada.

Mireu al vostre voltant i repareu com reaccionen davant d'un mateix fet persones de conviccions dintines i restareu esbalaits de veure com una mateixa cosa pot servir d'argument al blanc i al negre. Si hi ha un fet que evidentment vagi contra el blanc sense rèplica possible, veureu que o no arriba a conèixerment dels blancs, o hi arriba talment deformat que perd tota eficàcia.

D'una manera fatal, cada ciutadà només s'assabenta de les coses bones que fan els seus; les dolentes, és casual que no arribin mai a la seva notícia. I és clar que respecte dels altres li passa exactament l'invers: res de pensar que pugui assabentar-se d'un encert, ni que pugui deixar de saber en tots els seus detalls les errades. I així, la veritat es va deformant doblement i les passions van creixent i l'amor entre els homes esdevé cada dia més difícil.

Si en un moment donat es feia la llum sobre l'objectivitat del fet, talment que tothom la veïés clara, ens trobaríem tots coincidents. Però la passió té interès a deformar la veritat i a enfondir les divisions i els odis.

No és, doncs, la veritat la que congrua les conviccions i els sentiments dels homes, sinó les conviccions i els sentiments els qui afaisonen artificialment la mentida que ha de passar per veritat.

Aquesta és la passió que ha de sofrir la veritat en aquest món. Els seus enamorats, els qui per ella estan disposats al sacrifici de totes les conviccions, de tots els interessos, han de prendre passió i mort amb ella. Perquè, en darrer terme, els apassionats de la veritat són els sants.

ESTÈTICA PSICOLÒGICA

(FRAGMENT)

El verb humà és l'expressió de l'esperit de l'home, lliure, racional i amb llum pròpia, que no li ve de fora; però l'ànima és fecundada, queda vestida segons el lloc i el temps en què viu. (V. A. VIII.)

D'aquesta espècie d'identificació entre el ser de l'home i el de l'Art, prové que es consideri l'obra artística com el document justificatiu, digne de major fe, per a conèixer el caràcter d'una època o d'un país; perquè l'obra artística és una derivació de l'home, és una creació de l'home, qui guarda la seva fesomia; així és que per medi de l'obra artística coneixem l'home, perquè porta marcat el segell propi de l'Autor, de manera que l'obra més perfecta no necessita firma, sinó que per si mateixa clarament manifesta de qui és filla. Puix l'esperit és el qui individualitza i caracteritza, i fa que l'obra no es pugui incloure en una suma, sinó que forma llinatge apart. L'esperit personifica l'obra. (O. E. de l'A., III.)

Aquesta identificació dona a l'Art una gran espontaneïtat. No hi ha res menys sistemàtic ni més lliure que l'Art, fill de la naturalesa. Per això Wagner diu en *Els Meistres Cantors de Nuremberg*: «Com explicar ço que em semblava infinit! ço que, sense correspondre a cap regla, no té incorreccions!» D'aquí que no hi hagi res més antiartístic que la formació d'escoles, de tendències i fins d'ideals que es volen determinar *a priori*. És clar que molt justament admeten l'existència d'escoles; però aquestes no són una creació voluntària, sinó espontània, ni els mateixos qui les crearen tenien intenció de fer-ho; per això les obres del geni i dels seus deixebles tenien la excel·lència imprescindible de la ingenuïtat. Els mateixos deixebles no eren uns servils. Tenien l'intuïció de l'oportunitat d'aquella forma, i estudiaven per a seguir-la, i aleshores responien a la complexitat que caracteritza l'obra artística, conservaren la ingenuïtat que li és pròpia, i per medi de l'Art parlaven als homes un llenguatge etern i al mateix temps adequat a les circumstàncies. Més que imitadors, eren deixebles. (V. A., VIII.)

JORN DE PROCESSÓ

JORN de processó.
 Duc un vestit blanc.
 He deixat a casa,
 tots blancs els miralls.
 Quina clara joia
 l'anar carré avall
 tot duent l'ardència
 d'un ciri a la mà!
 Hi ha claror de noies
 als balcons més alts.
 Porten vestits rojos.
 Jo duc vestit blanc.
 El ciri il·lumina
 l'esperit infant
 i a la mà encomana
 tremolors de flam.
 Els sons de campanes
 són ocells daurats.
 Els brots de ginesta
 posen sol fragant
 a damunt del tàlem,
 dintre l'aire blau.

.

De nit en ma cambra,
 dins la obscuritat,
 veig files de ciris
 amb flam vacil·lant.
 — Rosaris d'estrelles
 que van caminant — .
 M'adormo amb el ciri
 fumant a les mans.

JAUME AGELET I GARRIGA.

LA CATALUNYA LLEIDATANA

V. F. DARRER

UNA POLÈMICA QUE VOLDRÍEM AMISTOSA

I encara més, no sols Lleida és cap d'una regió catalano-aragonesa amb entera independència d'altres capitalitats, sinó que l'atracció econòmica i humana exercida per Lleida damunt Saragossa és superior a la de Saragossa damunt Lleida: naturals de la província de Saragossa vivint a la ciutat de Lleida 485; ídem de la província de Lleida vivint a la ciutat de Saragossa 377. (1). Sí, doncs, Lleida és una capital absolutament independent de Saragossa: ¿com pot restar inclosa en la mateixa regió? És una regió bicéfala? Aquesta mena de fenòmens és millor guardar-los amb alcohol (2).

El camí de la prosperitat i de la riquesa de Lleida, és el camí de llevant. És natural; Lleida és una regió agrícola i per la seva situació és la que amb més avantatge pot proveir el mercat de la regió industrial de la costa. No calen números per a que tothom sàpiga que el volum d'expedicions de l'estació de Lleida, vers llevant és infinitament superior al que adreça a ponent, i és prou sabut que en aquestes coses no hi juguen els sentimentalismes. El mateix resultat obtindríem si poguéssim tenir les

xifres de viatges, les de correspondència, etc. etc. En canvi m'interessaria saber el volum de mercaderies que Lleida reb o tramet a França, per la Bonaigua i per Puigcerdà. Aproximadament les mateixes que tramet a la Xina.

Els transatlàntics a Tortosa

No cal insistir; però abans de cloure aquestes ratlles encara vull parlar d'aquesta via natural, que segons el Dr. Giménez, fa de Tortosa la sortida pròpia de la Conca de l'Ebre, una mena de Burdeos, mancat per la incúria dels homes. En primer lloc, i com a regla general, faré observar que Tortosa seria l'únic port de riu en tota la mar Mediterrània. La manca de mares (1) i la poca intensitat dels corrents, hi afavoreix la formació de deltes pantanosos i no permet la dels estuaris. Aquestes són idees de geografia general, que és llàstima tenir de retreure ací. Totes les valls mediterrànies tenen el seu port fora del riu, fins aquelles més obertes: Marsella pel Roine, Gènova pel Po (abans també Venècia), Salònica pel Vardar, Custentge pel Danubi, Odessa pels rius de la Rússia meridional, Alexandria pel Nil. Els qui han entrat en un riu atlàntic, saben que sense marea això no és possible. El Dr. Giménez, optimista, escriu: «a Tor-

(1) J. DE C. SERRA RAYOL. *Demografia de Lleida, VIDA LLEIDATANA 1928.*

(2) És pel fet d'aquesta independència moral i econòmica de Lleida respecte de la metròpoli de l'Ebre, que crec que encara que un caprici polític hagués tancat Lleida dins l'Aragó, no sols hauria restat un català com ara, sinó que hauria «infectat» una vasta àrea aragonesa. Si encara ara és un gran perill, segons ens fa saber el Sr. Soler-Ribera de Dics!

(1) Fins cal observar que els mariners catalans, mariners mediterranis, no tenen paraula pròpia per a aquest fenòmen. *Marea* és marllen del castellà; *marejada*, que hom proposa de vegader, vol dir altra cosa.

tosa pueden llegar grandes trasatlánticos a poco que los hombres los empujen; falta el empujón». És amarg tenir de treure il·lusions així, tan pel Dr. Giménez com pels tortosins que les tinguin. Però no hi ha més remei. En l'antiga navegació Tortosa tenia algunes possibilitats com a port, pel poc calat dels vaixells i les pessimes condicions del transport terrestre, que donaren notables avantatges a les vies fluvials. Primer el ferrocarril i ara la ruta han mort el canal de navegació. Això ho sap el qui ha vist a França els molls dels antics ports fluvials, coberts d'herba i de romanticisme, però deserts de mercaderies. No parlo dels grans estuaris de l'Oceà, on si bé no arriben els grans transatlàntics, hi arriba la navegació marítima. El cas de Tortosa és infinitament més difícil i en tot cas és probable que Sant Carles, ofereixi condicions molt més econòmiques per a fer-hi un port del baix Ebre. Tot això, però són els enginyers i no els historiadors qui ho han de dir. El que tinc de dir és una altra cosa. Les aigües de l'Ebre tenen avui dues utilitats, incompatibles amb la navegació: regar i produir força; crec que no són poques ni despreciables. Té de venir un dia que el llit del riu, a Tortosa, sigui un sorral eixut com el del Túria a València. Aleshores Aragó haurà guanyat força més que si els vapors arribessin a Saragossa, i Tortosa no hi haurà perdut res, si s'ha reservat la seva part d'aigua per a regar el verger que la volta. La seva riquesa no li té de venir de servir de port d'un país que n'està separat per un formidable laberint de muntanyes, sinó de la prosperitat de la vasta comarca que en depèn i que comprèn la major part del Baix Aragó.

Lleida i Aragó

I ara, per acabar, no us penseu que jo dedueixi del fet de la independència de Lleida respecte d'Aragó, la conveniència que ens girem d'esquena uns als altres; res d'això. Lleida, és a dir la Catalunya lleidatana, i l'Aragó tenen les seves vides separades, però paral·leles. No són països dependents l'un d'altre, lligats l'un amb l'altre, com Lleida i Barcelona, sinó països germans, companys. El problema econòmic essencial de cada un d'ells, el regadiu és el mateix i per això fan tantament d'associar-se per a resoldre'l. Un altre són les comunicacions amb la muntanya i també ací caldria un pla metòdic i coordinat i no pas engegar cada quinze dies un nou projecte sensacional de camins de Ferro. El veritable camí de la col·laboració catalano-aragonesa l'ha trobat la Confederació hidrogràfica de l'Ebre i l'ha fet conèixer a tothom amb la darrera Exposició agrícola. No penseu pas que els més gelosos de la catalanitat de Lleida vegem en això cap perill ni cap segona intenció. Si hom notà aleshores certes prescripcions, no cal pas atribuir-les a la generosa empresa comuna d'aragonesos i lleidatans, sinó a la temperatura dominant fa temps. El Dr. Giménez Soler si vol reflexionar severament veurà que és molt més fàcil arribar a una fructuosa col·laboració econòmica si es respecten els sentiments íntims de les parts. I si d'aquest aspecte purament econòmic, volem passar algun dia a altres col·laboracions més amples, i que fins enclouen un caire essencial d'aquell, aleshores aquest respecte al·ludit és indispensable.

ELIES SERRA I RÀFOLS.

L'ORFEÓ GRACIENC A LLEIDA.

TANMATEIX està de ben poca sort la música a Lleida. Després de no tenir allò que se'n diu un concert autèntic durant un temps tan llarg que fa pena recordar-ho, ara que se'ns presenta una ocasió d'amarar-nos de llum sonora, d'escalfar un xic els nostres cors gelats amb la llarga hivernada, d'alimentar el nostre esperit famolenc, assedegat, amb les delícies d'un art exquisit, d'un art nostre, ara precisament s'escau que circumstàncies diverses ens troben separats, sense aquella cohesió indispensable per formar el quadre de força i d'entusiasme. Coincidències de diada, d'època, de simultaneïtat d'espectacles, susceptibilitats potser no del tot raonables, malentesos amb dèbils fonaments, tot plegat factors que s'han aplegat i conjurat a restar a la solemnitat artística del 23 de juny aquella escalforeta, aquella vibració característica, aquella efervescència que el cas mereixia, aquella febre de visites i actes semblants.

I encara sortosament el seny o la impossibilitat feren inútil l'intent d'un, podríem dir-ne, un concert *réplica*. Val més així. El contrari hauria estat lamentable en tots sentits.

Apressem-nos a fer constar, però, que l'Ajuntament de Lleida complí per tots abastament amb la galant i fervorosa rebuda i demés atencions que amb senyorial amabilitat tributà a l'«Orfeó Gracienc».

Si alguna abstenció, si alguna manca d'interès calgué lamentar, fou amb escreix compensat per l'actitud gentil de

l'Ajuntament, que obrava en nom i representació del poble lleidatà.

Es de desitjar que en altra ocasió semblant no ens dispersin petits detalls i poguem trobar-nos ben units i compactes entorn dels nostres visitants tots aquells que encara servem viu el foc de l'entusiasme per tota manifestació d'art genuí.

Tot amb tot, malgrat que la vinguda de l'«Orfeó Gracienc» no assolí aquell esclat que hi havia dret a esperar, no sabem pas dir, ni de lluny, que se li atorgués un acolliment fred o indiferent.

Tant a la seva arribada com en els actes de saludar i complimentar amb el seu cant l'Ajuntament en la persona de l'Alcalde, i Diputació, es veié constantment rodejat i aclamat per un nombre important, crescutíssim d'admiradors.

Així mateix fou nombrosíssima i escullidíssima la concurrència que omplí el Teatre dels Camps Elisis en el concert de la tarda del mateix 23.

El programa, verament dens i de prova, mereixia els màxims honors. Les obres, moltes d'elles de ver compromís, de fortes dificultats, foren interpretades amb aquella seguretat, amb aquella finor, amb aquell fervor que caracteritzen el *segon Orfeó de Catalunya*. Moltes de les composicions executades foren aclamades per llur vàlua tècnica i per llur execució acuradíssima. D'algunes el públic n'exigí clamorosament la repetició. Esmitement no més de passada «*El maridet*» de Pérez Moya, «*Cançó de l'Espadard*» de Samper, «*L'hivern*» de Lully,

«*La mort de Pescolà*» de Nicolau, *Kalinka*» de Schindler, «*Cirerer florit*» de Català, i «*Al mar llati*» «*La sembra*» «*La nostra verema*» de Morera, com a interpretades amb un estil, una gràcia, un art depurat, elevadíssim, difícilment superable.

No ens creuríem amb dret d'assenyalar petites deficiències de conjunt, tan difícils si no impossibles d'evitar en actuacions semblants en què cal lluitar amb una sèrie de factors adversos i en les quals l'indisposició d'un sol cantaire pot tenir repercussions i conseqüències que mai no podria sospitar qui mai no hagi ocupat el lloc d'honor i de turment del Director.

El Mestre Balcells — aqueix home que traspua bonhomia per tots els porus, aqueix artista que té la venerable testa aureolada amb la resplandor de tantes virtuts, que exerceix damunt dels qui el rodejen tot l'encis, tota la suggestió d'un gran cor, d'un fort temperament i d'una més gran modèstia — ocupà en tot instant digníssimament el seu lloc, desemenyà meravellosament el seu paper compromés i rublert de dificultats. Ell cuidà les grans línies melòdiques, els punts culminants, els grans efectes amb la mateixa atenció, amb el mateix amor que els detalls que podrien semblar nimis o insignificants.

Un cop més es revelà un Director de tremp extraordinari. Durant el concert l'Ajuntament féu ofrena d'una placa de metall commemorant l'audició. Dita placa era obra de l'artista lleidatà senyor Corberó i amb això n'hi ha ben bé prou per deixar dit que era d'un gran valor artístic.

En resum, doncs, una diada de record gratíssima per a tots els qui la visquérem i la fruïrem.

Seria una greu injustícia, una imperdonable desatenció tancar aquesta ràpida ressenya de la visita de l'«Orfeo Gracienc» a Lleida sense retre un tribut d'agraïment, un elogi calidíssim a l'encertada gestió de la Comissió que amb abnegat afany i anhel nobilíssim féu possible la realització d'aquesta memorable diada d'art. És difícil sospitar les grosses dificultats que han degut afrontar i resoldre, totes les molèsties que han tingut de soportar, els contratemps que han hagut de superar. Be mereixen comptar amb l'agraïment de tots aquells que són capassos de comprendre l'ardu problema d'acomboiar, allotjar, atendre i obsequiar un nombre de visitants que superen de molt les disponibilitats normals i ordinàries d'una ciutat com la nostra. A tots el nostre elogi sentidíssim.

K.M.

La Vall de Querol

des de Puigcerdà

REPORTATGES EXTRAORDINARIS

II

ELS JARDINS DE L'EXPOSICIÓ

PER entrar a l'Exposició hi ha dos accessos força utilitzats: un, la porta gran de la Plaça d'Espanya que us atabala amb el seu brogit i la seva monumentalitat; l'altre la porta d'escàpol, discreta i amagada, en la qual us deixa el funicular del Paral·lel. Tots els «Tòfols» i totes les «Mundetes», trien aquesta última, i la trien per què en l'andana del funicular hi ha un *tapis-roulant* que els fa mitja por ensems que els atreu d'una manera irresistible. Val la pena de passar-se una estona observant el moment únic i ple d'emoció, en el qual els neòfits posen els peus en la mòvile catifa. Nosaltres hem seguit els «Tòfols» i les «Mundetes» però no pas per sentir l'encís d'eleva-nos per sota terra, ni per gaudir les delícies del *tapis-roulant*. A nosaltres ens ha guiat una altra dèria: el desig irresistible d'entrar per aquells jardins ocults i coneguts que tan cars ens són. I és que per aquells camins hi hem passejat nostre romanticisme d'adolescent i mantes vegades, sols en la grandiosa quietud d'una posta, hem explicat als rossinyols nostres tristeses, o en l'ombra fresquívola del roserar florit hem anat a empassar-nos adalerats, les pàgines d'algun llibre torturant. Per aquesta fretura morbosa de remembrances, hem escollit la porta xica.

Tenen aquests jardins un to d'humanitat que corprén i emociona. Hom no hi troba la grandiositat de perspectives

que han fet cèlebres els parcs florentins, amb les seves avingudes inacabables, vorejades de xiprés rígits i seriosos, talment una processó de llàgrimes. Allí no existeix la simetria. Tot sobta, tot ve de nou. Els arbres són ferrenys i nobles, amb un gestic d'energia perenne. Són jardins amb voluntat, passió, decandiments i febleses. Tenen una ànima irregular i anormal com d'home enamorat. Al Parc Laribal i a la Placeta de Manelic hom constata aquest contrast de sentiment i energia. Hi han pins adusts i superbs, voltats de petits xiprés retallats simètricament per mans expertes; camins fresats i camins aplanats; recons amb mates groguejants de ginesta i altres curulls de roses que encara destil·len les gotes oloroses dels seus pètals... I una escala rogenca, i uns testos florits, i una font inquieta, i unes llapiçades d'ombra, i un espill d'aigua tremolosa fet perquè els núvols s'hi empolainin... I darrera tot això la cridòria de la quitxalla de les Escoles del Bosc que harmonitza el conjunt. Sembla el piular de l'ocellada prop del niu.

Aquests dies la multitud frisa de grandeses i d'emocions en fuig d'aquells paratges, però nosaltres ens hi sentim força acompanyats malgrat la solitud que ens volta; i ens hi sentim acompanyats perquè com Baudelaire també ens sabem sentir sols en mig de les multituds esbogerrades. Ens acompanya la

brisa tènue que gronxa les branques, el refilet del rossinyol invisible, els degotalls cantadors que revoten en la pica coronada d'ombra de lilas, el cruixir de la sorra sota els nostres peus, la remor sorda i llunyana de la ciutat que esbufega fadigada... Fa bo caminar amb aquesta companyia!

Més endins, a un costat d'una avinguda morada, trobem un recó íntim i recollit; una placeta diminuta coberta amb una bòveda de fullatge i amb dos bancs senzills, de maons rojos i un brollador que sembla una joguina. Uns testos amb plantes aquàtiques hi bucegen tot vigilant els peixos en coloraines. El rajolí del brollador s'enfila brunzent cap al cel, com una il·lusió abrindada, per a caure, també com ella, en un devassall de llàgrimes.

Seiem una estona enllemínits per la plàcida tranquil·litat que allí aleteja i esguardem un punt qualsevol, d'esma. El cervell s'endorm, el cor s'accelera; se succeeixen les idees i les imatges... i sense volguer, sense poguer-hi fer més ens sentim transportats a un altre parc conegut on també hi ha un banc, ocult sota les magnòlies. Llavors, prop nostre ens eixopa una alé ardorosa, nostres mans amanyaguen uns cabells bruns i sedosos sota dels quals uns ulls mig clucs ens enardeixen i uns llavis molsuts i sensuals ens ofereixen una besada...

Fugim, amb un esforç titànic, tot provant de deseixir-nos de les urpes paoroses del sentiment. Prop d'allí trobem una balconada, de cara a la ciutat. La urbs s'ajassa, mandrosa i grisa, als peus de la muntanya, i al lluny es difumina en una boira que puja per les tasqueres del Tibidabo. Les cases, cíniques i hipòcrites, s'enjoien amb espurnes

de llum i entre mig d'elles, comencen a encendre's les rengleres de fanals, que com sorges, els fan de centinella. Per dalt d'algunes teulades hi ha espurnes sangonoses de Neon, i en altres uns rètols que s'encenen a intervals sembla que facin l'ullet al formiguer que passeja. La ciutat sua i desprén un baf que es fica al moll dels ossos.

Hem respirat a ple pulmó i el cor s'ha aliviat de mica en mica. Ja tornem a ésser homes aptes per a pensar i podem copsar tota la bellesa de la ciutat que s'encén. De Monjuïc estant, això és un espectacle únic. No creiem que cap més ciutat pugui gaudir aital meravella.

Baixem unes escales zigzaguejants i ens deixem caure al roserar, que frapa amb la blancornitida dels seus bancs i els seus pilastres, en l'embigat dels quals encara s'hi veu alguna rosa marcida que es mostra coquetament entre les fulles i les punxes, com volent oblidar la mort que se li apropa. Seguim la davallada i trobem les perspectives retallades de la Font del Gat, farcides de fontetes, arbres ombrosos, i d'estanys coberts de nenúfars, sobre els quals les granotes s'hi posen a secar l'esquena. Allí la mà de l'home n'ha fet de les seves, però amb solta. No hi manca el matoll de marguerides, ni el jarrò amb grenyes de enredadora, ni els reconcs on els festejadors puguin dir-se coses a cau d'orella. Tornem a pujar i ho fem per una escala dreturera que ens acosta al batibull. Passem per un corriol vorejat d'eura i arribem al Passeig central — mig avinguda, mig carretera — ample, asfaltat, i en el qual uns guardes de trànsit rígits i automàtics fan d'Àngel de la Guarda als vianants.

Els nostres jardins, els dels records

i les quimeres, queden enrera. Al rovell de l'ou de l'Exposició també n'hi han de jardins, però són *poliglotes* i tothom els entén. Els altres costen més d'entendre.

Mentre mirem el jardinet de cromó de xocolata que fa de prosceni a aquell bloc massís que n'hi diuen *Restaurant des Ambassadeurs* — i en el qual encara no hem anat per què no ens fem amb la diplomàcia — ens sobta l'espiguet perforant del carril de joguina que dóna el tomb al redós. Ensha sobtat tant que no hem tingut més remei que fer un saltet d'allò més estil·litzat per a evitar ésser-ne una víctima. Després hem anat baixant cap al país del mullader i les lluminàries, vertader jardí de milionari — d'arximilionari — ianqui. Hi arribem seguint la carretera i després de passar per sota les cames eixarrancades d'una pseudo «Tour Eiffel» avorrible.

Ja hi som, ja hi hem arribat! Obriu el paraigües i poseu-vos les ulleres. El Palau Nacional és el fantasma fosforescent que presideix l'orgia d'aigua, llum i color que té lloc sota el seu esguard incommovible. En veure tanta aigua tants esquitxos que s'empenyen i massequen, folls de disbauxa; en sentir el soroll eixordador que fa el caudal inextorcible, de líquit virolat, — al qual un sistema curiós, ocult i mecànic acciona, — no ens sabem estar de dedicar un pietós record a la comarca lleidatana de Les Garrigues: tan ermes, tan seques, tan lasses...

Després seguim davallant — tot fent de comparses en aquell apoteosi aquàtic — amb uns ulls com unes taronges i l'esperit obert a totes les sensacions. Ara, això, ja és més difícil descriure-ho. Tants brolladors, brolladets i brolla-

doraços; tanta varietat de llum, de colors, de cascades; tanta vegetació lluminosa i tants fanals d'una flora desconcertant (ens referim a aquells espàrrecs que s'arregleren banda a banda de l'Avinguda Maria Cristina i els quals foraden les tenebres amb la seva llum opaca) són masses coses per explicar-les de mica en mica; apart que no podem negar que ens sentim una mica «Tòfols» davant l'espectacle i per tant desposseïts d'aquell esperit observador i desapaionat que permet comentar les coses.

Així que sortim per entre aquelles fites en forma de torre — o millor dit, d'aquelles torres en forma de fita — no ens sabem estar de girar la vista enrera. ¿Cal insistir? Es un espectacle admirable; cinc duros entrada general, és poc pagat! Una perspectiva de lluminàries, rematada per les cascades multicolors i els brolladors gegantins que mostren al cel la seva supèrbia. Tot plegat ens sembla al jardí quimèric que un Aladí dels nostres temps hagués damanat al poder omnipotent del seu amulet, i el Palau Nacional — llampant de claror i nimbat d'una corona de cintes blavinoses, — la tan somniada làmpara meravellosa...

Ja hem sortit. Les nostres orelles tenen d'estar amatents a les ordres dels pitos i als advertiments de les botzines, els nostres ulls deuen vigilar les oportunitats de fer via. Ens sentim contents i optimistes. No hi queda res, dintre nostre, dels reconcs ocults, ni dels bancs ombrosos. Tan bons, tan serens ens sentim que fins estranyem no haver trobat cap *ase podrit* per allí terra. Anem caminant pausadament, amb les mans a les butxaques i el somriure als llavis, i persubllar aqueixa tranquil·litat d'espe-

rit, nostre, ens acostem a una noia — bonica i pintada, com una rosa artificial — que darrera d'un taulell blanc, com un llençol de bugada, pregona les seves llaminadures:

— Nena, un «Polo» si li plau!...

I tot llepant engolosits, seguim el nostre camí més fresquets que una rosa.

CARLES FARSAC i MEIFREN.

Barcelona, juny, 1929.

UNA ESTONA AMB EL MESTRE BALCELLS

L'«Orfeó Gracienc» ha vingut a cantar a Lleida, després desetze anys que havien transcorregut de la seva anterior estada a la nostra urbs. Sols un record, un bon record, però, quedava de la seva visita de l'any 1913 i ara aquest s'ha mig esfumat per tal com l'esdeveniment del concert del dia 23 del proppassat juny, que assolí un èxit assenyaladíssim, ha superat llurs passades actuacions.

Una entitat, i més si aquesta és un orfeó, necessita un home abnegat i intel·ligent per tal de poguer fer la via que li és assenyalada. L'«Orfeó Gracienc» ha tingut la gran sort de trobar aquest home que és tot entusiasme i que a la vegada que artista, és un cavaller abrandat per la flama de l'ideal. Aquest home, que té el rostre que vessa simpatia, de cabell esbullat i lliure, de dolça par-

El Mestre Joan Balcells
Director i ànima de l'«Orfeó Gracienc».

la, és el Mestre Director, senyor Joan Balcells. A ell hem acudit per tal que ens digués algunes paraules per als lectors de VIDA LLEIDATANA, i ell, que ja coneix la nostra revista, s'hi avé amb goig.

«Sempre ha estat per a mi—ens diu el Mestre Balcells—una il·lusió el venir a Lleida. Jo no sabria explicar-vos pas per quin motiu m'hi trobo tan bé entre els lleidatans. Cada vegada que he vingut, he sentit recança a l'acomiar-me'n.

Oi més, ara, us he de dir que Lleida no és coneguda de quan varem venir l'any 13. Avui és una ciutat força urbanitzada, amb vies amples i passejos espaiosos, bells edificis i modernes construccions que li donen una visualitat envejable. Lleida és també avui un fogar d'activitats industrials i sobretot comercials i el fet de trobar-se al peu d'unes

comarques tan riques i a la vegada tan verges com són les de l'alta muntanya lleidatana li fa esperar un esdevenidor prenyat de grandeses.

«Dit això, respecte de la vostra ciutat, que és sincer i m'agrada de poder-ho dir justificadament, em plau de recordar-vos ara que arran de les anteriors vingudes del nostre Orfeó aquí, el nostre exemple va deixar el terreny tan assaonat, que aviat sorgiren entitats semblants i Lleida visqué la febre dels orfeons i durant anys en sostingué quatre, realitzant tots i cadascun d'ells una tasca brillant. Jo no vull pas atribuir-me el mèrit d'haver estat nosaltres els qui donàrem origen a aquests conjunts, però si més no, contribuïrem de manera eficient a fer que la vida d'aquestes entitats prengué més embranzida i la seva tasca anés més enllà dels horitzons que els eren habituals.

«Compteu amb quina pena ara m'he assabentat de la no actuació dels orfeons que anys ha hi havia constituïts. Si quelcom he trobat aquí que m'hagi contrariat és el fet que Lleida hagi deixat morir els seus orfeons. Jo, però, tinc fe en Lleida, i crec fermament que aquí hi ha bona llavor i que aquesta fruitarà amb vigoria el dia que surti qui en vulgui tenir cura. Tan de bo que el nostre pas per aquí tingués la virtut d'acréixer entusiasmes i unir voluntats, que això

lograt rebrotaria el sentiment artístic del qual Lleida no n'està pas mancada. Cregueu que això seria per a mi el goig més preat de la nostra excursió d'ara».

Aquestes belles paraules ens ha dit el Mestre Balcells, finit ja el concert de l'«Orfeó Gracienc» del dia 23. Moltes més coses li escoltàrem que la nostra memòria no ens ha estat fidel en recordar. Tampoc ens creguérem amb dret a molestar-lo després de l'esforç considerable que cal fer per a dirigir un conjunt — admirable — de 250 cantaires.

Com a lleidatans li remerciem afectuosament els elogis que ha fet a la nostra ciutat, i el nostre desig s'uneix al d'ell en demanar que les persones més o menys interessades vagin a la creació d'un orfeó que en el dia de demà pugui esdevenir un orgull per a Lleida.

Tot finalitzant aquestes notes se'ns acut de cloure-les amb aquest interrogant: ¿No seria factible la vinguda a Lleida de l'«Orquestra Pau Casals» i el conjunt de l'«Orfeó Gracienc» a donar una audició de la IX Simfonia de Beethoven? L'èxit de la excursió suara realitzada per l'«Orfeó Gracienc» ens dona motius per a creure en la possibilitat del més gran esdeveniment musical que s'hauria donat a Lleida.

PAU GUIMET.

AQUEST NÚMERO
HA ESTAT REVISAT
PER LA CENSURA
GOVERNATIVA.

ELS GRANS CATALANS DE LA CATALUNYA ACTUAL.

POMPEU FABRA

POMPEU FABRA

DAVANT d'aquest nom august perquè en ell s'hi és congruada tota la grandesa del verb païral, tots els catalans deuen retre el testimoniatge del més profund agraïment.

Per ell no ha estat possible la confusió en nostra llengua, que la feia pobre i ineficac, a ell es deu que una ordenada sistematització hagi portat la calma a l'instrument que més estima l'esperit.

Seria una ingratitud imperdonable que a l'hora de l'homenatge que se li prepara, Lleida, la que en més confusió lingüística estava, desoís la veu dels enamorats i deixés passar sense significança aquesta prova col·lectiva d'amor; per aquesta raó, arreu uns rètols us demanen amb poques paraules vostra aportació a l'homenatge, i a la llista iniciada en el número anterior segueix la d'avui i és de creure en seguiran moltes d'altres.

En la comunitat dels sentiments, no basta dir que s'estima i que hom s'hi veu; cal que els demés companys l'hi trobie, i que un petit sacrifici sadolli d'humanitat l'efecte sentit.

SEGONA LLISTA

<i>Suma anterior</i>	690 ⁴ 50 Ptes.	<i>Suma anterior</i>	838 ⁸ — Ptes.
Ramon Areny i Batlle	10'— »	Alfred Perenya	10'— »
Nolasc Balanyà i Jové	1'— »	Octavi Perenya	10'— »
Josep Benavent i Carracedo	5'— »	J. P.	1'— »
Francesc Boix Pajà	3'— »	Josep Pinyol i Mirada	5'— »
Jaume Calderó i Maria	5'— »	Isidre Pujol i Cubells	1'— »
Quicis Carbó	1'— »	Lluís Rabassa	1'— »
Eugeni Castanyé Jarnach	5'— »	Eduard Roca Lletjós	5'— »
Josep Castellví	5'— »	Joan Rué	2'— »
Francesc Castellví i Montardit	1'— »	Salvador Salvadó	3'— »
Matilde Montardit de Castellví	2'— »	Ramon Sàrries	5'— »
Maria Castellví i Montardit	1'— »	Antoni Sirvent	1'— »
Francesc Castellví i Miró	2'— »	Marius Sol i Mestre	10'— »
Centre de Dependents	10'— »	Felip Solé i Olivé	5'— »
F. Farré Gassó	1'— »	Josep Solé i Vinyes	5'— »
Foment de la Sardana	5'— »	Laureà Soler	5'— »
Josep Gigó i Serés	5'— »	Josep M. ^a Suau i Gessé	1'— »
Samuel Gili i Gaya	5'— »	Josep Teixidó i Ibars	1'— »
Enric Godàs Vila	2'50 »	Pere Teixidó	0'50 »
I	2'— »	F. Terrafeta i de Barberà	5'— »
Josep Jané i Artigues	3'— »	Ramon Terrats i Vila	0'50 »
Juventut Republicana	50'— »	Humbert Torres Barberà	10'— »
T. L. B.	3'— »	Josep Vidal	0'50 »
Josep Mallada i Calçada	1'— »	Vida Lleidatana	10'— »
Esteve Nicolau i Mulet	2'— »	Juli Vila i Ollé	2'— »
Maties Olivé i Queralto	1'— »	Josep Maria Vilavà	1'— »
Grabiell Ollé i Palau	1'— »	Jaume Vinyes Canal	1'— »
Ricard Palacin Soldevila	15'— »	Josep Vives	2'— »
<i>Suma i segueix</i>	838 ⁸ — »	<i>Suma i segueix</i>	941'50 »

NOTICIARI

RELIQUIARI DE MN. CINTO. — A l'Exposició de Barcelona hi ha estat instal·lat el reliquiari del gran poeta propietat de nostre bon i admirat amic Iglésies Guizart.

L'AERODROM CIVIT. — A l'aeròdrom Civit d'aquesta ciutat ha començat a notar-s'hi algun moviment amb l'arribada d'una avioneta el dia 19, i altra el dia 23.

CULTURALS. — Com a noves de caràcter cultural podem donar la d'una conferència per a metges del Dr. Ramon Bordalba, bon amic nostre, parlant del cas Asuero, l'actuació conjunta de la Comissió de l'Exposició de Flors de l'Ateneu que té molt avançats els seus treballs; la excursió al Castell d'Escornalbou, organitzada pel Centre Excursionista, i el gran esdeveniment artístic de la vinguda de l'Orfeo Graciano.

MANUEL LORENZO PARDO. — L'il·lustre Director Tècnic de la Confederació de l'Ebre, D. Manuel Lorenzo Pardo es troba molt millorat de la fecció pulmonar que l'emmalaltí. Donem la nova amb veritable alegria puix per aquestes terres s'espera molt d'aquest home privilegiat.

L'ENDERROC DE LES CASES DE FERRAN. — Està molt avançat l'enderroc de les cases de l'extrem de la Rambla de Ferran situades en l'indret que haurà d'ésser la Plaça del Príncep. També avancen les obres del carrer de Daunós.

L'ORFEO PAMPLONÉS. — De pas cap a Barcelona estigué unes hores a Lleida l'Orfeo Pamplonés essent objecte de grans proves d'efecte per part dels navarrencs residents a Lleida.

¿COM FUNCIONA LA BIBLIOTECA PROVINCIAL? — No és pas la primera vegada que ens lamentem de les anormalitats que hom nota amb massa freqüència en determinats centres de cultura. Amb respecte a la Biblioteca provincial, ens escriv de preguntar:

¿A quines hores pot hom visitar-la?

¿Hi ha confeccionat el catàleg complet de les obres que posseeix?

¿Es possible trobar les obres del catàleg,

cas que aquest sigui confeccionat, en l'espai de temps prudencial per a poder informar als lectors?

FI D'ESTUDIS. — Nostre benivolunt amic i col·laborador senyor Lluís Solé, ha obtingut d'una manera brillantíssima el títol de llicenciat en ciències a la Universitat de Barcelona.

Vagi amb aquest motiu al bon amic Solé i a la seva família, la nostra més cordial enhorabona.

També ha acabat els seus estudis, llicenciant-se en medicina, el jove Miquel Hellín i Sol, al qui ens plau de felicitar.

NOU CANONGE. — Ha guanyat les oposicions per a proveir el càrrec de cononge lectoral d'aquesta Seu el conegut sacerdot Dr. Eloi René i Oro, a qui ens plau de felicitar amb aquest motiu.

HOSTES. — Hem tingut el goig de saludar al nostre distingit col·laborador senyor Samuel Gili, i al senyor Pere Corberó, l'artífex dels metalls repujats, i els seus fills Xavier i Valeri, bons amics nostres.

NOVA EDITORIAL. — Ha sortit el primer número de la col·lecció popular de «Les Ales Esteses». Aquesta nova biblioteca, orientada de cara a un meritori esperit de divulgació, mereix un franc acolliment per part de tots aquells que s'interessen per la literatura vernàcula.

Iniciada la seva gestió convocant un concurs en el qual es concediran importants premis en metàl·lic als autors de les sis millors novel·les presentades al mateix, a parer d'un jurat constituït pels prestigiosos literats Massó i Torrents, P. Coromines, Pous i Pagès, Alexandre Plana i Avel·lí Artís, llença ara el primer volum, el qual conté un aplec de narracions interessantíssimes i plenes d'emotivitat, sota el títol de *Marines*, signades per la il·lustre escriptora que ha popularitzat el pseudònim Víctor Català. I anuncia ja pel primer trimestre, a raó d'un volum cada quinze dies, una llista d'obres d'autors els noms dels quals són força destacats dintre el nostre món literari.

Quatre anys...

laborant per ajudar la prosperitat espiritual de les terres ponentines de Catalunya han fruitat aquest bell conjunt que ofereix VIDA LLEIDATANA.

Lleida necessita

i deu protegir un òrgan de difusió cultural que faci pronunciar amb respecte i estima el nom de la nostra ciutat, i a la vegada sigui un compendi molt complet dels actes més importants que es celebren al seu àmbit.

Ens cal el vostre ajut

per a continuar i intensificar la nostra tasca, i l'ajut que us demanem és ben insignificant: una subscripció. Si no esteu subscrit, ompliu la tarja següent. Si ja en sou subscriptor feu-la signar a un amic vostre.

TARJA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

Professió

Domicili

Població

*es subscriu a VIDA LLEIDATANA. L'import de
tes, el transmet per*

pesse-

signatura

PREIS D'ABONAMENT:

Lleida. un any 8 ptes.
Península. Id. 10 Id.
Altres països. Id. 15 Id.

FARMACIA GELI

**Específics
Injectables
Aigües
minerals
Ortopèdia
Articles
d'higiene
Anàlisis**

L L E I D A

Catalunya, 8

Cantonada Sant Antoni, 59

Un bon partit

Un juen va a trobar un amic i li proposa que es cavi amb una noia que coneix.

—És una noia que està molt bé—li diu—Veuràs com et portarà la felicitat. I a més, té una roba! Ja voldrien moltes noies tenir-la. Solament, (com t'ho diré) Malgrat les seves bones qualitats, no posseeix un dot.

—Això no hi fa res—respon l'altre.

—I encara—afegeix el juen animat—té un altre petit defecte: és quelcom sorda.

—Tampoc hi fa res.

—I té un ull que no hi veu gaire.

—Tampoc hi fa res.

—I, si no et sap greu, li agrada un xic el vi.

—Tampoc hi fa res.

—I, perquè regis que no t'enganyo, també t'advertixo que té un gep.

—Tampoc hi fa res.

—En sembla, amic, que ets un home intel·ligent. Saps que pots fer? Vesteix-te i anem a veure-la.

—[Per què? Ja us he dit a tot que els defectes no m'hi feien res. Al cap i a la fi tampoc m'hi haig de casar...]

Falsa alarma

El tren de la tarda pujava el seu calvari de tots els dies, esbufegant com una mala cosa. En un revolt, a dues passes de l'andana, un peó de la brigada que viatjava còmodament a la garita d'un guarda-fré, tingué la dissipat, en emprendre la devallada, de fallar-li un peu i fou seccionat instantàniament en dos bocins. En assabentar-se la família del dissortat peó, del fet horripilant, fou presa del dolor més pregon i es deixà portar per les manifestacions de desconfort, que eren molt del cas.

Un germà de la víctima—sang fred—en sentir els crits de la família, i els plors i les exclamacions, buscà tot seguit una paraula dolça que tingués la virtut de donar consol als que sofrien, i ell que els diu:

—He, vaja, calmeu-vos; que no n'hi ha per a tant!

Henry Ford

El famós milionari americà és un home de car sensible, malgrat els seus milions. S'ha dit que les portes del seu palau han costat 10.000 dòllars cada una; les pintures del saló de fumar, 45.000. Malgrat tot ha volgut reconstituir el mobiliari de la humil casa dels seus pares. Ha cercat molt de temps una estufa com la que encenia la seva mare a l'hivern i quan l'ha trobada n'ha pagat 25 dòllars. Va córrer fins a Rochester per tal de comprar una catifa de color de rosa i d'un dibuix antic, com el que hi havia a la sala de casa seva, a la porta de la qual ha fet inscriure aquest rítor:

«No hi ha res al món comparable a la llar familiar».

**LLEXIUS
SABONS**

COLÓN
MARCA REGISTRADA

J. DANIEL ARINO
Rambla Ferrer, 50
L L E I D A

EMINENT CREACIÓ CIENTÍFICA
MALALTS **¡ULLS!** DELS ULLS
PRODI **¡ULLS!** GALUZ
PARPELLES

Certificat del Laboratori Municipal de Madrid i altres

PRODIGALUZ

Pagaments : Gir postal

Preu: 40 pessetes per tractament

ENVIRONMENTAL ACTION

**La bona qualitat dels impresos
no és qüestió de
preu, sinó de gust**

Cal que tinguen present la casa

A. G. ILLERDA

BLONDEL, 29
APARTAT 38

Flor de Blason
Locion Polvos Extracto Jabón

